



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Eruditiss. Ordinis  
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.  
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

**Henricus <Herpius>**

**Coloniæ, 1611**

Vti quisque in actiua vita morali per Dei amorem proficere debeat: deque  
amore multiplici. Cap. VII.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-37362**

periunt ad diuinæ consolationis, & internæ sensationis subtractionem, quam ad earum receptionem; nondum plene sibi ipsis mortui ad perferenda quæcunque aduersa, nisi confurgant ad perfectiorem intentionis gradum.

Tertia denique dicitur intentio deificata, utpote amore finis æterni totaliter attracta: Et est proprie beatorum in patria, quia iam intentio fit tentio æterna, & elicitur à voluntate affectata deiformiter. Quidam tamen in statu viæ feruore spiritus inebriati, intentione hanc attingere cupientes, totis præcordijs ad eius felicem consecutionem laborare non cessant, ut & ipsi in hac valle lachrymarum pro modulo suo felicem hanc deificationem, & perfectam diuinam assimilationem assequi mereantur. Deificatio autem, secundum Bernardum, in lib. de diligendo Deum, nihil relinquit in voluntate admixtum vel proprium, sed totum per intentionem dirigit in Deum. Vnde dicit ibidem: O pura & deificata intentio voluntatis, eò certe deificatior, & purior, quò in ea de proprio nihil admixtum relinquitur: eò suauior & dulcior, quò totum diuinum est quod sentitur. Sic enim affici, est plane deificari: quæ deificatio suam perfectione consequitur in futura vita. Vbi sic omnem in Sanctis humanam affectionem, quodam ineffabili modo, necesse erit à se metipsa liquecere & deficere, ac in Dei penitus voluntate transformari. Alioqui, quomodo erit *Deus omnia in omnibus*, si in homine aliquid de homine supererit? Manebit quidem substantia, sed in alia forma, in alia gloria, aliaq; potentia, quam intentionem etiam in hac vita, ut dictum est, quidam prælibare merentur.

*Vti quisque in actiua vita moralis per Dei amorem proficere debeat: deque amore multiplici Cap. VII.*

**E**Xpediti de primo, ad consurrectionem actiua vitæ nobis necessario, scilicet de intentione recta, (quæ licet proficit, non tamen sufficit) ideo nunc secundum prosequamur, Deo nos propinquare faciens & vnies: quod est dilectio præcipua charitatis igniculo inflammata, ut, scilicet, nihil æquè vel plus Deo diligamus. Quo fit, ut in omnibus actibus animus recte intendens, *super pectus Domini*, per amore caput inelinet: ut cui recta intentione coniunctus est, etiam dilectione præcipua coniungatur. Omnis quippe creatura, ut talis, infra Deum diligenda est, tamen non extraordinaria dilectione, sed in ordine ad Deum: ut vel ipsa iuuat vel cooperetur in bonum, vel per eam animus ma-

T t t t nudu-

nuducatur ad Deum, & sic seruat ordinis rectitudo. Charitas autem, quia non vult sinere medium inter se & dilectum, ideo acumine suo cuncta penetrat, donec ad dilectum perueniat: & sic intentionem istam corroborat, purificat, & consummat: amantē insuper cum amato arctius & efficacius stringit & vnit. Vnde Dionysius libro de diuinis nominibus dicit: Vnus est amor increatus, qui sua superstanti-

Cyp. 4.

Amor cre-  
atus.

ali & vniuersali appetitione ingignit omnibus rebus amorem creatum: Qui amor creatus, est quaedam inclinatio & coordinatio amantis ad bonum amatum. Est enim amor, connexio & vinculum, quo omnium rerum vniuersitas, ineffabili amicitia, insolubili quoque vnione copulatur. Cū igitur amorem nominamus, siue diuinū, siue Angelicum, siue intellectualem, siue animale, siue naturalem, designamus nomine amoris quandam virtutem vnitiuam, communicatiuam, mouentem superiora ad prouidentiam inferiorum, & inferiora ad cōuersionem superiorum, ac coordinata ad continuam & mutuam habitudinē. Amor ergo noster, cum igniculo charitatis diuinæ fuerit inflammatus, cum Deo stabilitur, ac perpetuatur: quia *Deus charitas est, &*

1. Ioan. 4.

*qui manet in charitate, in Deo manet, & Deus in eo.* Quod cum Dei adiutorio fieri poterit in æternum: Nam in libro de spiritu & anima dicitur, quod anima in se non de se amorem habet, quo semper cum Deo stare poterit. Vnde Apostolus ad Romanos: *Certus sum,* inquit,

Rom. 8.

quod *neque mors, neque vita, &c.* Quæ verba declarans Augustinus lib. de moribus Ecclesiæ, dicit, quod licet corpus nostrum mori possit, ipsum tamen, quo Deum diligimus, scilicet anima, mori non potest, nisi dum non diligit Deum, cui mors est non diligere Deum: quod nihil aliud est, quam ei in diligendo aliquid præponere. *Neque vita,* quia Deus est fons vitæ. *Neque Angeli, neque principatus, neque virtutes,* id est, nec inferiores, nec mediæ, nec superiores: quia Angeli, cū in hæremus Deo, non sunt nostra mente potentiores, sed toto mundo superior est mens, Deo per charitatem in hærens. *Neque instantia,* scilicet aduersa, quia eò leuiora sentimus, quod ei, à quo nos separare molimur,

1. Cor. 13.

arctius in hæremus: & ideo *charitas omnia sustinet.* *Neque futura,* scilicet promissa, quia quicquid boni futurorum est, certius promittit DEVS sibi in hærentibus, & nihil est ipso Deo melius. *Neque fortitudo,* id est, violentia alicuius: *neque altitudo,* id est, prosperitas: *neque profundum,* id est, aduersitas: *neque alia creatura,* quia bonis omnia cooperantur in bonum, nec nos separant nisi demerito nostro. *Charitas enim nunquam:*

Rom. 8.

1. Cor. 13.

nunquam:

nunquam excidit, sed nos Deo feliciter consummat & perpetuat, dum in idipsum fideliter subleuata fuerit. Quod si in his, quæ deorsum sunt, per amorem se conuerterit, instabilitate continua fluctuabit: quia dicit Hugo in lib. de arca Noë: Quod dum cor nostrum, vel spiritus noster per desideria defluere cœperit, quasi in tot diuisum est, quot in eo sunt, quæ concupiscit. Hinc nascitur illi motus sine stabilitate, labor sine requie, cursus sine peruentione, ita quod inquietus sit semper spiritus noster, donec illi adherere cœperit, ubi desiderio suo nil deesse gaudeat, & ea, quæ diligit, semper mansura confidat & credat.

Tertio, Deo coniungi studeat animus adhesionem quietam anchoram spei solidatam, ut omnes tam moralis, quam spiritualis exercitij motus, omnemque internæ suauitatis etiam diuinitus infusæ suauitatem & saporem intentionis velocitate & dilectionis acumine transcendens, in Deo, tanquam in motus sui finali termino, immobiliter quiescat. Nam in eo, cui rectè intendimus & præcipuè diligimus, immobiliter meritò quiescendum est, potius quam in omnibus donis eius. Intentio quidem & dilectio cuncta munera bonorum operum & dona, diuinis obtutibus sedulè representant: sed super omnem horum multitudinem sola in solo omnium datore requiescere concupiscit. Vbi verò supra omnia Dei dona, & supra semetipsam, & omnem creaturam in dilecto amore viuifico quiescit: illic anima in Deo, & De-

Quies anti-  
mae.

Iohan. 4.

Intentioni,  
rectæ duo  
necessaria,

Psal. 38.

Meditatio  
humana.

Tertio 2 plati

**Cogitatio.** platione. Quia cogitatio fit sine labore & vtilitate, dum scilicet quis libere cor suum euagari permittit, nec vllis terminis restringitur, quod ex vacuitate & distractione cordis, defectuque feruoris contingere solet, contra quod dicit Seneca libro de quatuor virtutibus: Cogitationes vagas & velut somno similes non recipias: quibus si animum tuum oblectaueris, cum omnia dispoſueris, tristis remanebis. Cogitatio igitur tua stabilis sit & certa, siue deliberet, siue quarat. Vnde dicit Gregorius in Moralibus, quod mens tot gressibus à Deo longè fit, quot malis cogitationibus decreſcit; quum manus cessat ab opere, malus tamen non est innocens à cogitatione. Meditatio verò fit cum labore & vtilitate, cum scilicet quis cogitationem suam tantum ad bona memoranda restringere nititur & captiuare. Contemplatio autem fit sine labore cum summa agilitate & vtilitate: quia contemplatio propriè est actus intellectus non impediti, gratia sanati, in aeterna spectacula vel specula directi, & in admiratione suspensi. Porro, meditationi humane, ne in labore deficiat, allocutio diuina vicem reddere solet, quae secundum Augustinum fit inspiratione diuina, qua mentibus nostris suam voluntatem, & suam veritatem inuisibiliter ostendit: & sic humanam meditationem perficit, quia, secundum Dionysium, bona naturalia per bona supernaturalia perficiuntur. Motus enim animae tam intellectuales, quam affectuales inter Deum & animam in meditationibus quasi quidam nuntij discurrunt: qui tamen inutiles & indigni erunt in conspectu Dei, nisi lumine veritatis, & feruore charitatis, per diuinum praeueniantur alloquium. Et ideo nisi diuina inspiratio vel allocutio mentem ad meditandum excitet & inspiret, quid, qualiter, & quando de diuinis meditandum sit, humana meditatio vana & inutilis remanet; quia non exardescit in ea ignis deuotionis, sed vanitatis, curiositatis, & cupiditatis. Dum verò nostra meditationi se diuina sociauerit inspiratio, quasi viator quidam iucundissimis confabulationibus spiritum nostrum subleuat, à temporalibus abstrahendo, de aeternis instruendo, & ad aeterna inuitando, vt merito dulce verbum eructet dicens: *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua, super mel ori meo.* A cuius nimirum dulcedine cum Moſe ducitur ad interiora deserti. Et cum Psalmista psallit, dicens: *Ecce elongaui fugiēs, & mansi in solitudine. Expectabam eum, qui saluū me fecit à puſillanimitate spiritus, & tempeſtate.* Super quo verbo dicit Bernardus: Non fuit cōtentus exire, nisi & longè se faceret, vt quiescere posset.

Et si

Psal. 118.

Exod. 3.

Psal. 54.

Et si transfūisti carnis oblectamenta, vt minimè iam obedias contu-  
piscentijs, nec tenearis illecebris & curis eius, profecisti quidem, & se-  
parasti te; sed nondum te elongasti, nisi irruentia vndique phantaf-  
mata corporearum similitudinum transuolare mentis puritate pra-  
ualeas. Hucusque noli tibi promittere requiem. Erras, si circa te asti-  
mas inuenire locum quietis, secretum solitudinis, serenum lucis, ha-  
bitaculum pacis. Hac ille. Nec mirum, cum dicat Gregorius, Quod Manere in  
in solitudine manere, est à secreto cordis terrenorum desideriorum solitudine  
tumultus expellere, & vna & viua intentione æterna patriæ, in amo- quid.  
rem intimæ quietis anhelare. Vnde sequitur in Psalmo: Psal. 54.  
*exum, qui saluum me fecit à pusillanimitate spiritus, & tempestate.* In quo se-  
liberatum asserit à duobus in solitudine, quæ solent impedire ad in-  
teriora progredi cupientes. Primum est interior, scilicet pusillanimi- Pusillani-  
tas, quæ provenit ex defectu fidei & confidentiæ, ex qua oriuntur om- mitas.  
nia interiora impedimenta. Contra quod dicit Psalmista: Psal. 17.  
*te eripiar à tentatione, & in Deo meo transgrediar murum.* Murus, se- Murus in-  
cundum Gregorium, est omne, quod itineri nostro obijcitur, ne ad ter Deum  
eam, qui diligitur, transseat. Sed hunc murum transgredimur, cum & nos.  
præ amore illius omnia mundo obiecta calcamus, vt ad eum, quem Tempestas  
diligimus, expedite peruenire valeamus. Secundum est exterior, sci- spiritus.  
licet tempestas, quæ provenit ex defectu charitatis, quæ vigorata  
tranquillè *sustinet omnia*, ex quo oriuntur omnia impedimenta exte-  
riora & interiora: quia tempestas exterior (vt frequenter) interiorem  
generat, nisi charitas adsit, quæ *omnia suffert*. In solitaria ergo medita- 1 Cor. 13.  
tione, sola cum solo securè manet à tentationibus externis abscondi-  
ta, veritatis fidei feruore viuificata & stabilita. Quod ostendit Hugo  
de arca Noe, dicens: Si per studium meditationis assidua cor no-  
strum inhabitare cœperimus, iam quodammodo temporales esse de-  
stitimus, & quasi mortui mundo facti, intus cum Deo viuimus: quo-  
niam ibi fixum est nostrum desiderium, vbi immutabilitati non subia-  
cemus. Ecce iam studio sa meditatio in tantum se exercuit & profe- Contem-  
cit; quod in contemplationem transiit: quia veritatem per medita- platio.  
tionem diu quæsitam, & tandem inuentam, mens solet cum auidita  
te suscipere, mirari cum exultatione, eiusdemque admirationi diu-  
tius inhaerere. Et hoc est meditationem meditando excedere, & me-  
ditationem in contemplationem transire: sicut & cogitatio quando Meditatio  
que in meditationem transit. Cum enim æternorum meditatio sit æternorum  
quæ quid.

Tert. 3

qua-

quædam inquisitio veritatis æternorum cum magna animi industria, nec ab inquisitione desistat, donec quod quarit, inueniat, quantum potest, planum est quod spiritus humanus per ipsam in æternis nec figitur, nec quietatur, donec quod per meditationem quaerebatur, ei per contemplationem ostendatur. Quam citò verò quod quaesuit, inuenerit, & spiritus illi velut acquiescendo cum admiratione inharere cœperit, tam citò meditatio esse desinit, & in contemplationem transit. Quia meditationi, secundum Richardum, proprium est sua promotione semper in vltiora tendere. Sed contemplationi proprium est iucunditatis suæ \* speculo cum admiratione adhærere. Sicque desinit actiua vita, & incipit contemplatiua. Nam sicut in naturalibus entium genera hoc ordine concatenata sunt, vt inferiorum suprema, superiorum in simis sint coniuncta: sic & in moralibus, supremus gradus inferioris vitæ, superioris infimum attingit.

\* Alijs speculo.  
Staculo.

Gradus vitæ  
actiue  
supremus.

1. Cor. 13.  
Exod. 33.

Luc. 19.  
Zachæus  
quomodo  
imitandus.

Articuli  
fidei.

Supremum igitur actiue vitæ gradum submittentem, vitæ contemplatiue connectamus. Cum enim sic intentione recta, dilectione præcipua, & adhesionem quieta quis Christo iugiter inhaerit, pijs sæpe desiderijs æstuat respicere *in faciem Christi sui*, vt quem pro tam immensis beneficijs & donis *per speculum in enigmate* veneratur, etiam facie tenus palam videat & agnoscat: Quoniam in operibus eum & à posterioribus agnoscere, minimè sufficere iudicat, nisi & *faciem* eius desiderabilem videre mereatur. Quamobrem industriosa sollicitudine Zachæum æmulabitur, *Iesum videre* cupientem *quis esset*, sed adhuc *statura* pusillum, & ideo à tumultuantium cogitationum vel creaturarum turba præpeditum. Ascendat autem conuersione vigorosa meditationum & affectionum *in arborem sycomorum*, ramis duodecim adornatam, hoc est, fidei celsitudinem: cuius rami sunt eius articuli. Quorum inferiores, de incarnationis Dominicæ, nostræque salutis mysterio loquuntur: superiores verò personarum Trinitatem, & naturæ diuinæ vnitatem eminentissimè confitentur. In cuius arboris apice, id est, deitatis vnitatem fixè per amorem sedeat, & adhesionem quieta permaneat: quia Christus cum multitudine donorum suorum & gratiarum est *inde transiturus*. Quem cum respexerit cum lumine fidei, protinus secundum diuinitatem immensum, incomprehensibilem, inaccessibilem, & inuestigabilem esse, mentis oculis ostendit. Et hic est supremus gradus cognitionis in actiua vita. Christus

Nus autem in hoc culmine cognitionis eum aspiciens, ait: *Festinus  
 descende, quia hodie in domo tua oportet me manere.* Quod festinum  
 nihil aliud est, quam amoris desiderio, deitatis abyſſo se protinus  
 immergere, quam sub solo creato lumine, nulla valet intelligentia  
 comprehendere: sed ubi cognitio foris stat, amor & desiderium in-  
 trant. Et sic in anima Deo, & Deus in anima amore vicario requie-  
 ſcunt. Nam ubi anima cuncta transcendens, in cacumine suæ mentis  
 ascendit, ibi Christo in lumine fidei obuians, diuinitus illustratur, &  
 Deum esse incomprehensibilem, incognoscibilemque docetur: ubi  
 verò Deo incomprehensibili se toto desiderio proclinat, illic iterum  
 occurrens Christo, donis eius cælestibus adimpleretur. Vbi denique su-  
 per omnia Dei dona, supra seipsam & omnem creaturam, amore vi-  
 uifico requiescit, illic in Deo ipsa, & in ea Deus requiescit. Et hic est  
 summus confurrectionis gradus, quem in via actiue vitæ valeamus at-  
 tingere. Ad quam dilectam dilectus in Canticis inuitat, dicens: *Sur- Cant. 2:  
 ge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.* Quasi di-  
 ceret: *O amica mea,* propter tuæ meditationis amorosam assiduita-  
 tem, quæ scilicet amoris est incentiua, quia in ea ignis exardescit. (Si-  
 cut enim ignem ligna nutriunt: sic meditationes amorosa desideria  
 pascunt.) *Surge* per meditationis extensionem, à temporalibus in æter-  
 nitatem. *O columba mea,* (propter meditationis columbinam simpli-  
 citatem,) quæ simplicem habet intuitum, signans puram & simplicem  
 intelligentiam: ex qua simplices & puræ meditationes oriuntur, quæ  
 sunt Deo gratissimæ: *meditabor,* inquit, *ut columba.* *Propera,* per me- Ifai. 38:  
 ditationis agilitatem, quam desiderabat Psalmista, dicens: *Quis da- Psalm. 54:  
 bit mihi pennas sicut columba?* *O formosa mea,* propter meditationis  
 puritatem. Eius enim exercitatio sedula circa æterna mentem puri-  
 ficat, à temporalibus abstrahendo, ad æterna extendendo. Nam, se-  
 cundum Augustinum primo de Trinitate; Quamto mens se magis ex-  
 tendit ad id quod æternum est, tantò magis formatur ad imaginem  
 Dei, ut sic merito audiat, *Veni.* Quod nobis concedat Christus Domi-  
 nus. Amen.

*De duplici modo perueniendi ad vitam speculatiuam & spiritualem,  
 deque contemplatione duplici. Cap. VIII.*

**A** Mice ascende superius. Propheta David animæ contemplati. Luc. 14.  
 uæ semitam perfectionis ingerere volens: *Accedite,* inquit, Psalm. 33.  
 Tttt 4. ad eum.